

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de bepalingen betreffende het voorlopig rijbewijs

1. INHOUDELIJK

1 Inleiding

Bij brief van 26 oktober 2017 vraagt de federale overheid overeenkomstig artikel 6, § 4, 3° van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen het standpunt van het Vlaamse Gewest over het ontwerp van K.B. tot wijziging van de bepalingen betreffende het voorlopig rijbewijs.

2 Toelichting

2.1. Context

Door middel van het ontwerp worden wijzigingen aangebracht in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B.

2.2. Algemene bespreking

Het ontwerp wijzigt de bestaande modellen van het voorlopig rijbewijs en voert een nieuw model voorlopig rijbewijs B in met een geldigheidsduur van 12 maanden. Dit voorlopig rijbewijs zal kunnen worden aangewend nadat de geldigheidsduur van het vorige voorlopig rijbewijs is verstreken (m.a.w. tijdens de wachttermijn van drie jaar).

Ook wordt een uitbreiding opgenomen van de personen die niet gebonden zijn aan het verbod om als begeleider vermeld te zijn geweest op het voorlopig rijbewijs binnen het jaar voor de datum van afgifte van het voorlopig rijbewijs.

Het tot stand brengen van een nieuw model voorlopig rijbewijs en het aanbrengen van wijzigingen in de bestaande modellen behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. Met de zesde staatshervorming zijn de gewesten weliswaar bevoegd geworden voor de rijopleiding maar de federale overheid is bevoegd gebleven voor het model van het rijbewijs en het voorlopig rijbewijs.

De rijopleiding in het Vlaamse Gewest werd, sinds de zesde staatshervorming, gewijzigd. Zo verleende de Vlaamse Regering onder meer op 15 juli 2016 haar principiële goedkeuring aan een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B en van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E (VR 2016 1507 DOC.0818/1, VR 2016 1507 DOC.0818/2, VR 2016 1507 DOC.0818/3).

Eén van de wijzigingen in dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betrof de afschaffing van de wachttermijn. Het Vlaamse Gewest is van oordeel dat dit tot de bevoegdheid van de gewesten op het vlak van de rijopleiding behoort.

Deze bevoegdheid wordt evenwel betwist door de federale overheid.

Om de burgers niet het slachtoffer van de bevoegdheidsdiscussie te laten worden en om uit de impasse te geraken, wijzigde het Vlaamse Gewest het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

Met de federale overheid en de andere gewesten werd de problematiek besproken. Er werd overeengekomen dat de federale overheid de wachttijd van drie jaar zou afschaffen via een federaal wetgevend initiatief. Ook zou de federale overheid het model van het voorlopig rijbewijs aanpassen.

De problematiek werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering die in haar vergadering van 16 december 2016 het voorstel aan de federale overheid tot wijziging van het model van het voorlopig rijbewijs B goedkeurde. (VR 2016 1612 DOC 1451) Na overleg met de andere gewesten werd geopteerd voor één uniform kaartmodel dat zou kunnen worden gebruikt door de bestuurders met begeleider en de bestuurders zonder begeleider. Om die reden werd onder meer gevraagd om beide hypothesen uitdrukkelijk voorzien op het model alsook de datum van het slagen voor het theoretisch examen en de vermelding van het gewest waar dit werd afgelegd.

Ook de twee andere gewesten, hebben eind 2016 de federale overheid verzocht om de wachttermijn van 3 jaar op te heffen en te voorzien in een model van voorlopig rijbewijs B dat inpasbaar is in de rijopleiding van elk gewest.

Op grond van art. 6,§4,3°, derde lid van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, is de federale overheid gehouden de politieregels over het wegverkeer (waaronder de rijbewijsreglementering valt) waarover consensus bestaat tussen de gewesten aan te nemen.

Het voorliggende ontwerp koninklijk besluit komt niet tegemoet aan de vraag van de gewesten. Niet alleen blijven de huidige modellen voor het voorlopig rijbewijs van categorie B behouden en wordt niet ingegaan op de vraag tot het bepalen van één model voorlopig rijbewijs. Daarenboven wordt de wachttermijn niet afgeschaft. Als alternatief creëert de federale overheid een nieuw model voorlopig rijbewijs B M12 die men kan verkrijgen wanneer de geldigheidsduur van een voorlopig rijbewijs M36 of M18 is uitgeput.

Tot slot bevat het ontwerp koninklijk besluit een uitbreiding van personen die niet gebonden zijn aan het verbod om als begeleider vermeld te zijn geweest binnen het jaar voor de datum van afgifte van een voorlopig rijbewijs.

Momenteel is er enkel geen verbod om als begeleider op een ander voorlopig rijbewijs vermeld geweest te zijn binnen het jaar vóór de datum van afgifte van het voorlopig rijbewijs voor eigen kinderen, kleinkinderen, zussen, broers of pleegkinderen van zijn/haar wettelijke partner.

De uitzondering wordt uitgebreid naar de echtgenoot of persoon waarmee de kandidaat samenwoont of een feitelijk gezin vormt en diens kinderen, kleinkinderen, zussen, broers of pleegkinderen.

Op deze wijze overschrijdt de federale overheid haar bevoegdheid.

Het bepalen van de voorwaarden waaraan begeleiders tijdens de scholing moeten voldoen behoort immers tot de bevoegdheid van de gewesten voor de rijopleiding.

Het betreft hier niet de bevoegdheid van de federale overheid op het vlak van het voorlopig rijbewijs.

Indien toch zou worden aangenomen dat de federale overheid op deze manier een regeling van het voorlopig rijbewijs doorvoert, dan moet worden vastgesteld dat hier sprake is van een schending van het evenredigheidsbeginsel.

Door te bepalen wie als begeleider op het voorlopig rijbewijs mag vermeld worden, wordt het de gewesten onmogelijk gemaakt voorwaarden te bepalen die gelden voor de begeleider tijdens de rijopleiding.

Teneinde een snelle oplossing voor de driejarige wachttermijn te vinden kan de Vlaamse regering het federale ontwerp dienaangaande gunstig advies verlenen. De gewijzigde artikelen omtrent de begeleiding tijdens de scholing kunnen evenwel niet worden aanvaard, gezien het om een manifeste bevoegdheidsovertreding gaat.

2.3. Artikelsgewijze bespreking

Het ontwerp van besluit bevat 11 artikels.

Artikel 1 wijzigt bijlage 2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs. Het model voorlopig rijbewijs M3 wordt aangepast.

Alle modellen van voorlopige rijbewijzen werden op elkaar afgestemd qua vermeldingen op het voorlopige rijbewijs. Zo wordt de datum van het theorie examen vermeld alsook wordt de vermelding met de verplichting van onderricht na twee mislukkingen weggelaten.

De voorgestelde wijzigingen beantwoorden niet aan het model dat door de gewesten gezamenlijk aan de federale overheid werd voorgesteld.

Minstens moet de datum van het theoretisch examen worden aangevuld met de vermelding van het gewest waar het examen werd afgelegd.

Het is bovendien aangewezen om de afbeelding van het volledige model van het voorlopige rijbewijs te vervangen. Het ontwerp koninklijk besluit voorziet een vervanging van de tweede bladzijde. Dit kan leiden tot verwarring.

Artikel 2 beoogt artikel 3, §2, d) van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B te wijzigen en het toepassingsgebied van de uitzondering aan het verbod om als begeleider vermeld te zijn geweest binnen het jaar voor de datum van afgifte van een voorlopig rijbewijs, nog verder te verruimen naar de feitelijk samenwonende partners alsook hun (klein)kinderen zussen, broers of pleegkinderen.

Zoals hierboven al werd aangegeven behoort het bepalen van de voorwaarden voor de begeleider tijdens de rijopleiding tot de bevoegdheid van de gewesten.

Artikel 3 wijzigt artikel 5 van het van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 en bepaalt dat aanvragers van het nieuwe model M12, net zoals dat het geval is voor andere de voorlopige rijbewijzen modellen B, minder dan drie jaar geleden moeten geslaagd zijn voor het theoretisch examen.

Artikel 4 wijzigt artikel 5/1 van het van het koninklijk besluit van 10 juli 2006. De wachttijd van 3 jaar tot het bekomen van een model M18 of M36 blijft drie jaar. Wel wordt een nieuw voorlopig rijbewijs M12 ingevoegd dat eenmalig tijdens de wachttijd kan worden aangevraagd.

Artikel 5 heft de overgangsbepaling, zoals opgenomen in artikel 45 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 op ten aanzien van voorgaande modellen van voorlopige rijbewijzen.

Het ontwerp koninklijk besluit bevat geen nieuwe overgangsbepalingen. Er moet nochtans over gewaakt worden dat de voorlopige rijbewijzen B die uitgereikt werden voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuwe koninklijk besluit hun rechtskracht behouden.

Artikel 6 wijzigt bijlage 1 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006. Het model voorlopig rijbewijs M36 wordt in dezelfde zin gewijzigd als het voorlopig rijbewijs M3. Dezelfde opmerkingen kunnen dus worden gemaakt als onder artikel 1.

Artikel 7 wijzigt bijlage 2 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006. Het model voorlopig rijbewijs M18 wordt in dezelfde zin gewijzigd als het voorlopig rijbewijs M3. Dezelfde opmerkingen kunnen dus worden gemaakt als onder artikel 1.

Artikel 8 vervangt bijlage 3 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 en introduceert het model voorlopig rijbewijs M12.

Artikel 9 heft de bijlage 4, 5 en 6 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 op.

Het ontwerp koninklijk besluit wijzigt de bijlagen met het model voorlopig rijbewijs M36 en M18, doch het is aangewezen ze volledig te vervangen en de huidige bijlagen 1 en 2 van koninklijk besluit van 10 juli 2006 te behouden, dit in combinatie met overgangsbepalingen. Op die manier kan worden vermeden dat de voorlopige rijbewijzen B die uitgereikt werden voorafgaand aan de inwerkingtreding van het koninklijk besluit hun rechtskracht zouden verliezen.

Artikel 10 regelt de inwerkingtreding. De nota vermeldt dat de aangepaste modellen van het voorlopig rijbewijs en het voorlopig rijbewijs M12 zullen worden afgegeven vanaf 1 september 2018 en dat de artikelen 1, 3, 5, 6 en 7 van het ontwerp daarom op die dag in werking zullen treden. De andere bepalingen van het ontwerp treden in werking op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad. Aangezien het de bedoeling is dat bepalingen omtrent het nieuwe model M12 slechts in werking treden op 1 september 2018, is ook op dit vlak een overgangsregeling vereist.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggende voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 13 december 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- a) Personeel: geen weerslag.
- b) Werkingsuitgaven: geen weerslag.
- c) Investerings en schulden: geen weerslag.
- d) Ontvangsten: geen weerslag.
- e) Conclusie: geen weerslag.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Aangezien er geen sprake is van een regelgevend initiatief van de Vlaamse overheid, is er voor deze nota aan de Vlaamse Regering geen wetgevingstechnisch advies, taalkundig advies of Reguleringsimpactanalyse vereist.

VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° voorwaardelijk in te stemmen met artikel 1,5,6,7,9 en 10, in te stemmen met artikel 3,4 en 8 van het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de bepalingen betreffende het voorlopig rijbewijs. Het artikel 2 wordt ongunstig geadviseerd.

2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- het ontwerp koninklijk besluit